

UOT: 330:001: 330.341.1: 336.025

Kənan Şöhrət oğlu VƏKİLOV
Bakı Dövlət Universitetinin doktorantı, i.f.d.**BİLİK İQTİSADİYYATININ İNKİŞAFINDA İNNOVATİK SAHİBKARLIĞIN
MALİYYƏ TƏMİNATI VƏ İNVESTİSİYA PROBLEMLƏRİ***Xülasə*

Məqələdə bilik iqtisadiyyatının inkişafında innovativ sahibkarlığın maliyyə təminatı tədqiq olunmuşdur. Bunun üçün bilik iqtisadiyyatının əsas mahiyyəti və xüsusiyyətləri açıqlanmışdır. İnnovativ sahibkarlığın bilik iqtisadiyyatında rolu və funksiyaları təhlil olunmuşdur. İnnovativ sahibkarlığın maliyyə təminatının gücləndirilməsinin vacibliyi əsaslandırılmışdır. Müasir dövrdə innovasiyaların işlənməsi və tətbiqinin kommersiyalaşdırılması proseslərinə investisiyaların cəlb problemləri verilmişdir. İnnovativ sahibkarlığın inkişafında əlverişli investisiya-innovasiya mühitinin yaradılmasının əhəmiyyəti ön plana çəkilmişdir. Dövlət və özəl sektor əməkdaşlığı çərçivəsində bilik iqtisadiyyatının inkişafının sürətləndirilməsi məsələlərinə konseptual yanaşmaların formalaşdırılmasının strateji aspektləri verilmişdir. İnnovativ sahibkarlığın dayanıqlı maliyyə təminatının olmasında dövlət dəstəyi mexanizmlərinin əhəmiyyəti vurğulanmışdır. Azərbaycanda bilik iqtisadiyyatının inkişaf problemlərinə toxunulmuşdur. Ölkəmizdə innovativ sahibkarlığın gücləndirilməsi yolu ilə bilik iqtisadiyyatının infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi və yüksək texnologiyalar əsaslı iqtisadi fəaliyyətin vacibliyi əsaslandırılmışdır. Yaxın perspektivdə bilik iqtisadiyyatının inkişafında innovativ sahibkarlığın maliyyə təminatı və investisiyalar problemləri üzrə tövsiyələr hazırlanmış və təkliflər irəli sürülmüşdür.

Açar sözləri: bilik iqtisadiyyatı, innovasiyalar, innovativ sahibkarlıq, investisiyalar, innovativ sahibkarlığın maliyyə təminatı, bilik iqtisadiyyatının inkişaf perspektivləri.

Giriş

Global iqtisadi və maliyyə çağırışları nəzərə alınmaqla hazırkı şəraitdə ölkə iqtisadiyyatının yüksək texnologiyalar və biliklər əsasında inkişaf etdirilməsinin vacibliyi xeyli artmışdır. Belə ki, yeni və məhsuldar iqtisadi artım mənbələrinin formalaşdırılması, dünya bazarlarında rəqabət qabiliyyətli məhsulların ortaya çıxarılması, rəqibləri ilə müqayisədə üstünlük əldə etməsi, keyfiyyət və əlçatanlıq problemlərinin həll olunması vacib şərtlər kimi diqqət çəkirlər. Bu sırada rəqəmsallaşma iqtisadiyyatının ön plana çıxdığı bir vaxtda bilik iqtisadiyyatının inkişaf etdirilməsi və bu sahədə güclü dövlət siyasətinin təşkili vacibdir. Başqa sözlə, biliklərin, ixtiraların, intellektual resursların ən yaxşılarının və məhsuldarlarının operativ olaraq təsərrüfat-istehsal, kommersiya dövriyyəsinə daxil edilməsi, bilik iqtisadiyyatı xidmətlərinin geniş çeşidinin elm və texnologiyalar xidmətləri bazarlarına çıxarılması, daha cəlbedici bilik iqtisadiyyatı elementlərinin yaradılması tələb olunur. Bütün bunlar üçün mövcud resursların hərəkətinin səmərəli təşkili üçün innovativ sahibkarlıq yanaşmalarından istifadə olunması dünya təcrübəsində müəyyən mənada özünü doğrultmuşdur. Amma, bu sahədə maliyyə dayanıqlılığı, maliyyə təminatı, investisiyaların daha intensiv və səmərəli cəlb edilməsi problemləri həll olunmalıdır.

Analoji problemlər və məsələlər ölkəmiz üçün xeyli xarakterik hesab olunur. Son illərdə iqtisadiyyatımızın strukturunun genişləndirilməsi, qeyri-neft təmayüllü və müasir texnologiyalar əsaslı iqtisadiyyat sahələrinin inkişaf etdirilməsi hesabına bu strukturun diversifikasiyalaşdırılması, əlavə dəyər yarada biləcək iqtisadiyyat sahələrinin imkanlarından bəhrələnmək üçün addımların atılması prosesləri sürətlənmişdir. Xüsusilə, 2015-ci ildən başlayaraq neft amilinin rolunun qeyri-sabitliyi, milli valyutanın devalvasiyası, dünya enerji və maliyyə bazarlarındakı problemlər daha çevik və etibarlı maliyyə mexanizmlərinin işlənməsini şərtləndirmişdir. Investisiyaların cəlb üçün maksimum əlverişli investisiya mühitinin yaradılması, investisiya-innovasiya fəallığının artırılması, milli innovasiya sisteminin yaradılmasının başa çatdırılması kimi problemlərinin həlli

məsələlərində konseptual yanaşmalar formalaşmağa başlamışdır. Təsadüfi deyildir ki, ölkə Prezidentinin 6 dekabr 2016-cı il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsində daha çox tələb olunan və əlçatan, iqtisadi fəalliyət proseslərinin bütün iştirakçılarının maraqlarına cavab verən maliyyə xidmətlərinin hazırlanması və maliyyə xidmətləri bazarına çıxarılması strateji hədəflər kimi qarşıya qoyulmuşdur [1].

Qeyd edək ki, bilik iqtisadiyyatı kimi yüksək intellektual və texnologiyalar tutumlu sahənin məhsuldar işinin təşkili, intellektual işləmələrin istehsal proseslərinə tətbiqinin sürətləndirilməsi geniş həcmdə maliyyə resurslarının ayrılmasını və investisiyaların yatırılmasını tələb edir. Bunun üçün investorların bilik iqtisadiyyatını formalaşdırən ölkəyə böyük etimadı və inamı olmalıdır. Bu inam isə öz əksini qanunvericilik aktlarında, ölkə qanunlarında, innovativ sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı dövlət siyasətində, sahibkarlıq fəalliyətinin genişləndirilməsi üçün yaradılan investisiya-innovasiya mühitində, bu proseslərin intensivliyini təmin edəcək etibarlı və əlçatan maliyyə təminatı mexanizmlərində tapmalıdır. Bilik iqtisadiyyatının proqnozlaşdırılan nəticələrinin reallaşdırılmasına qədər olan proseslər o qədər də qısa deyildir, bu proseslərdə istifadə olunan maliyyə resurslarının ödənmə müddətləri müəyyən vaxt tələb edir, əməliyyat və maliyyə riskləri də çoxdur, proseslərin planlaşdırılan inkişafına kifayət qədər ciddi təsir edə biləcək daxili və xarici amillər də istisna olunmur. Buna görə də bilik iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafı və bununla bağlı prioritetlərin reallaşdırılması məqsədilə uzunmüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş yanaşmalar, o cümlədən bu proseslərdə innovativ sahibkarlığın strateji rolunun reallaşdırılmasına adekvat ola biləcək maliyyə təminatı və investisiya mexanizmləri olmalıdır.

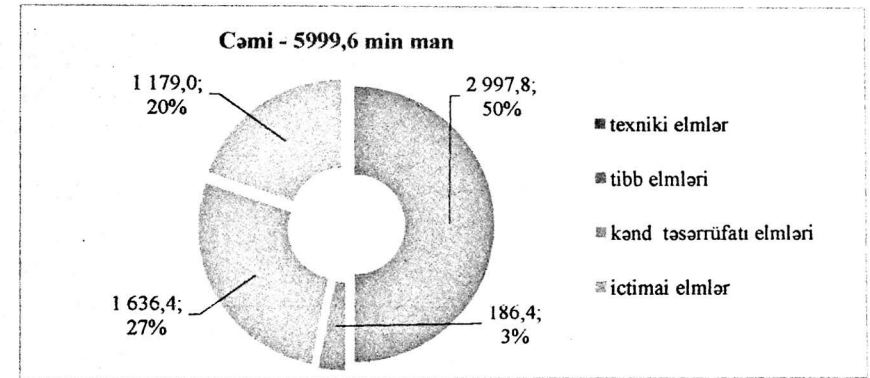
Azərbaycanda bilik iqtisadiyyatının inkişafında investisiya-innovasiya və sahibkarlıq mühitinin cəlbediciliyinin təhlili

Müstəqilliyin bərpasından sonrakı dövrdə ölkədə investisiya mühitinin formalaşdırılması və onun cəlbediciliyinin artırılması məqsədilə davamlı tədbirlər görülmüşdür. Müstəqil dövlət kimi ilk qəbul olunan ölkə qanunları sırasında xaricdən cəlb edilən birbaşa investisiyaların toxunulmazlığı xüsusilə diqqət mərkəzində olmuşdur. Belə ki, 15 yanvar 1992-ci il tarixdə qəbul olunmuş “Xarici investisiyanın qorunması haqqında” ölkə qanununda əsas hədəflər və hüquqi baza kimi xarici investisiyaların stimullaşdırılması, onların qorunması və investorların ölkəyə gəlişi məqsədilə maksimum əlverişli mühitin yaradılması olmuşdur [2]. Sonrakı dövrlərdə də bununla bağlı məsələlər nəzərdən qaçmamışdır, belə ki, investisiyaların hərəkətini tənizmləyən, həmçinin investisiya fəalliyətinin mühüm istiqamətləri və məsələləri üzrə digər bir qanun qəbul edilmişdir. 13 yanvar 1995-ci ildə qəbul olunmuş “İnvestisiya fəalliyəti haqqında” ölkə qanununda bu sahədə əsas hüquqi tənzimləmələr, dövlət siyasəti istiqamətləri ifadə olunmuşdur [3].

Ölkəmiz inkişaf etdikcə, əsas etibarlı ilə neft və qaz resurslarının hasilatının artması, regional və dünya səviyyəli enerji və nəqliyyat layihələrinin reallaşdırılması, valyuta ehtiyatının artırılması maliyyə xidmətləri bazarında və onun mühüm seqmentlərindən biri olan investisiyalar bazarında daha çox fəallığa səbəb olmuşdur. Bunların məntiqi nəticəsi kimi ölkə qanunlarının təkmilləşdirilməsi və ya maliyyə təminatının, investisiyaların cəlbi və yönəldilməsi ilə bağlı problemlərin həlli istiqamətində fəalliyətin səmərəliliyinin yüksəldilməsi məqsədilə yeni qanunların işlənməsi və qəbul edilməsi zərurəti yaranmışdır. Məhz bu amillər və formalaşmış reallıqlar nəzərə alınmaqla 22 oktyabr 2010-cu il tarixdə “İnvestisiya fondları haqqında” ölkə qanunu qəbul olunmuşdur [4]. Bu qanunun başlıca məqsədi sərbəst maliyyə resurslarının təmərküzləşdirilməsi və tələb olunan iqtisadiyyat sahələri arasında, o cümlədən yeni formalaşan bilik iqtisadiyyatının təşkilində istifadə edilməsi, innovativ sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə təminatının gücləndirilməsi, bütövlükdə ölkədə investisiya fəallığının artırılması, sahibkarlıq və biznes subyektlərinin maliyyə təminatı ilə bağlı problemlərin həll edilməsidir. Eyni zamanda, investisiya fəalliyətinin stimullaşdırılması və təşviq edilməsi tədbirləri də bilik iqtisadiyyatının inkişafına təkan verən önəmli maliyyə təminatı mexanizmlərindən hesab oluna bilər. Belə ki, ölkə Prezidentinin 18 yanvar 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə investisiya fəalliyətinin təşviq edilməsi və xarici investorların hüquqlarının qorunması

ilə bağlı bir sıra əlavə tədbirlər müəyyənləşdirilmiş və əlaqədar dövlət strukturlarına vacib tapşırıqlar verilmişdir [5]. Bu görülən sistemli tədbirlər və qəbul edilən qanunvericilik aktları, ölkə qanunları sayəsində investisiya-innovasiya mühitinin formalaşdırılması, onun cəlbediciliyinin artırılması və son nəticədə innovativ sahibkarlığın maliyyə təminatı mexanizmlərinin işlək variantlarının hazırlanması üçün ciddi zəmin yaradılmışdır. Ölkə Prezidentinin 15 sentyabr 2017-ci il tarixli Fərmanı ilə yaradılmış Kredit Zəmanət Fondu Azərbaycanda maliyyə bazarının inkişaf etdirilməsi ilə yanaşı, investisiya mühitini xeyli yüksəltmişdir [6]. Bütün bunlar investisiya mühitinin əlverişli olması üçün əlavə potensial yaratmışdır. Məlumdur ki, investisiyaların yatırılması müəyyən risklərlə bağlıdır və bu səbəbdən ölkəmizin qeyri-neft sektoru sahələrinə yönəldilən investisiyaların həcmində artım dinamikası zəifdir. Bilik iqtisadiyyatı kimi mürəkkəb bir sahədə məqsədli maliyyə təminatı və investisiya mexanizmlərinin hazırlanması və tətbiqi vacibdir. İntellektual resurslardan səmərəli istifadə edilməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsi prosesləri sürətləndirilməlidir [7]. Digər tərəfdən, bilik iqtisadiyyatı əsaslı biznesin və innovativ sahibkarlığın inkişaf etdirilməsindən ötrü etibarlı maliyyə təminatının olması istiqamətində maraqlı tərəflərin sıx əməkdaşlığı təmin edilməlidir. Xüsusilə, informasiya iqtisadiyyatının genişləndirilməsi, ümumilikdə bilik iqtisadiyyatının dərinləşdirilməsi məqsədilə innovativ strukturların yaradılması və 4-cü sənaye inqilabının təsirlərinin bu kontekstdə qiymətləndirilməsinə ciddi önəm verilməlidir. İnnovativ sahibkarlığın maliyyə təminatı və investisiya problemləri ilə bağlı məsələlərin həlli innovativ mexanizmlərin daha səmərəli tətbiqinə imkan verir [8].

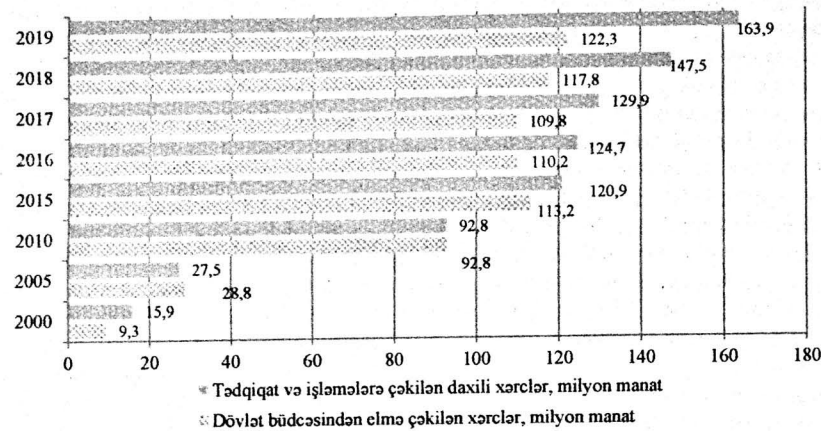
Hesab edirik ki, ölkəmizdə elm sahələrində sahibkarlıq fəalliyətinə çəkilən xərclərin həcminin artırılması tədbirləri görülməlidir. Bu zərurət şəkil 1-də verilmiş Azərbaycanda 2019-cu ildə bir qrup elm sahələrində sahibkarlıq fəalliyəti ilə bağlı tədqiqat və işləmələrə çəkilən daxili cari xərclərin təhlilindən də görünür.

Şəkil 1. Azərbaycanda 2019-cu ildə bir qrup elm sahələrində sahibkarlıq fəalliyəti ilə bağlı tədqiqat və işləmələrə çəkilən daxili cari xərclər, min manat (ARDSK - <https://www.stat.gov.az/>).

Şəkil 1-in təhlilindən yanaşsaq, görmək mümkündür ki, 2019-cu il ərzində elm sahələrində sahibkarlıq fəalliyəti ilə bağlı tədqiqat və işləmələrə çəkilən daxili cari xərclərin həcmi çox aşağı səviyyədə - 6 mln. manata yaxındır. Fikrimizcə, burada əlavə şərhə ehtiyac yoxdur və bu istiqamətlərdə, qeyd etdiyimiz kimi, təsirli tədbirlərin görülməsi tələb olunur.

Şəkil 2-də isə Azərbaycanda 2000-2019-cu illərdə tədqiqat və işləmələrə çəkilən daxili xərclər və dövlət büdcəsindən elmə çəkilən xərclərin ümumi dinamikası verilmişdir.

Şəkil 2. Azərbaycanca 2000-2019-cu illərdə tədqiqat və işləmələrə çəkilən daxili xərclər və dövlət büdcəsindən elmə çəkilən xərclərin dinamikası, mln. manat (ARDSK - <https://www.stat.gov.az/>).

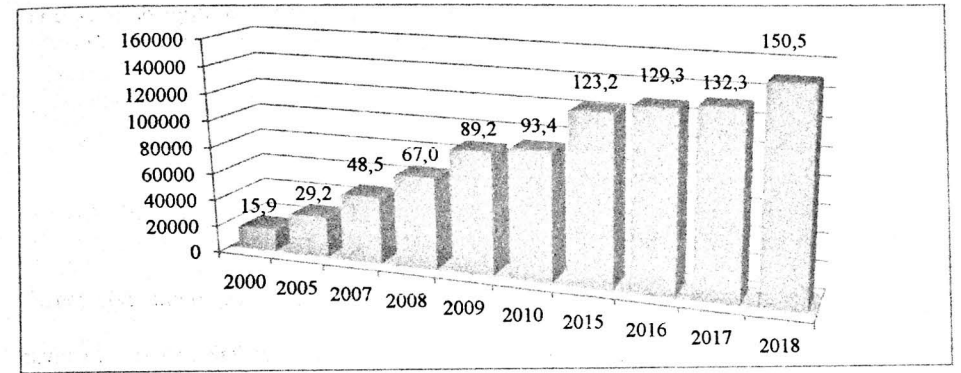
Şəkil 2-dən görünür ki, ölkəmizdə 2000-2019-cu illərdə tədqiqat və işləmələrə çəkilən daxili xərclər və dövlət büdcəsindən elmə çəkilən xərclərin həcmi dəfələrlə artsa da, müasir reallıqlar baxımından xeyli azdır və 2019-cu ilin yekununda müvafiq olaraq, 163,9 mln. manat və 122,3 mln. manat səviyyəsində qeydə alınmışdır.

Yuxarıda verilən amillər və qısa təhlillər bunu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda bilik iqtisadiyyatının inkişafında investisiya-innovasiya və sahibkarlıq mühitinin cəlb ediciliyinin artırılması, bu istiqamətlərdə maliyyə təminatının dayanıqlılığının yüksəldilməsi, alternativ maliyyə və investisiyalar mənbələrinin formalaşdırılması tədbirlərinin əhatəsinin genişləndirilməsi və intensivliyinin artırılması təmin edilməlidir.

Azərbaycanda bilik iqtisadiyyatının inkişafında innovativ sahibkarlığın maliyyə təminatı və investisiyalar problemlərinin həlli istiqamətləri

Qeyd edək ki, bilik iqtisadiyyatının inkişafının sürətləndirilməsi və bu istiqamətdə innovativ sahibkarlığın rolunun yüksəldilməsi məqsədilə intellektual resursların formalaşdırılması vacibdir və buna görə də insan kapitalına investisiyaların həcmi artırılmalıdır. “Azərbaycanda artıq “neft kapitalının insan kapitalına çevrilməsi” istiqamətində kifayət qədər əhəmiyyətli tədbirlər görülmüşdür ki, bunun nəticələri də özünü göstərməkdədir. Lakin bu sahənin tam inkişafını təmin etmək üçün hələ bir sıra tədbirlərin görülməsinə ehtiyac vardır” [9]. Bu sırada universitetlərin, elmi-tədqiqat müəssisələrinin rolu artırılmalı, onların investisiya və maliyyə fondları ilə əlaqələri gücləndirilməlidir. Həmin müəssisələrlə istehsal və kommersiya subyektləri arasında qarşılıqlı maraqlar qorunmaqla, innovativ sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi istiqamətləri müəyyənəşdirilməli və xüsusilə bilik iqtisadiyyatının əsasında fəaliyyət istiqamətlərinin hazırlanması həyata keçirilməlidir. Belə ki, bilik iqtisadiyyatının ölkə iqtisadiyyatında xüsusi çəkisinin artırılması vacibdir və bu sahədə əhəmiyyətli tədbirlərin görülməsinə ehtiyac vardır. Azərbaycanda bilik iqtisadiyyatına aid olan sahələrin ÜDM-dəki payı 8% civarındadır. Müqayisə üçün bu göstərici Rusiyada - 15%, inkişaf etmiş ölkələrdə isə - 35-45%-dir. Bu baxımdan universitetlərdə və elmi-tədqiqat müəssisələrində innovativ sahibkarlığın genişləndirilməsinə məqsədli yanaşmalar vacibdir. “Universitetlərin və elmi-tədqiqat institutlarının sənaye ilə əlaqələri qarşılıqlı tədqiqat ekosistemini yaradır, imkanlar şəbəkəsini inkişaf etdirir və iş adamlarının yeni dalğasını təcrübə və resurslarla təmin edir. Deməli, universitetlər tərəfindən yaranan vəziyyəti nəzərə almaq faydalı olardı” [10, s. 40].

Qeyd edək ki, bilik iqtisadiyyatına investisiyalar yatırılması səviyyəsindən və həcmindən innovativ sahibkarlığın inkişafı bilavasitə asılıdır. Maddi-texniki bazanın yaradılması, istehsal və kommersiya-biznes infrastrukturunun formalaşdırılması davamlı şəkildə maliyyə resursları və investisiyalar tələb edir. “Biliyin istehsalı qapalı sistem üzrə hərəkət etməklə, özünün əhatə dairəsini genişləndirir. Lakin, genişlənmənin baş verməsi üçün mövcud resurslardan, o cümlədən təbii, intellektual-insan, informasiya və kapital resurslarından səmərəli istifadə olunmalıdır. Burada alınan informasiyanın dəqiqliyi, kadrların bilik bacarığı və maliyyə resurslarının həcmi, yaradıcılıq mühiti mühüm əhəmiyyət kəsb edir” [11]. Xüsusilə, ölkəmizdə elmi-tədqiqat fəaliyyətinə çəkilən xərclərin artırılması vacibdir və bunlar 2000-2018-ci illər üzrə aparılmış təhlildən də aydın görünür (şəkil 3).

Şəkil 3. Azərbaycanca elmi-tədqiqat fəaliyyətinə çəkilən xərclərin ümumi dinamikası, mln. manat, 2000-2018-ci illər (ARDSK - <https://www.stat.gov.az/>).

Ölkəmizdə investisiya fəaliyyətinin müasir çağırışlar şəraitində tənzimlənməsi, qəbul edilmiş qanunların təkmilləşdirilməsi, investisiyaların və maliyyə resurslarının hərəkəti üzrə nəzarət mexanizmlərinin işləkliyinin təmin olunması məsələləri də aktuallığı ilə diqqət çəkir. Bilik iqtisadiyyatının inkişafında innovativ sahibkarlığın rolunun artırılması investisiya fəaliyyətinin və maliyyə xidmətləri bazarının səmərəliliyinin yüksəldilməsini şərtləndirir. Bu sahədə daha yaxşı nəticələrin əldə olunması məqsədilə investisiyaların sahələrarası bölgüsünün də optimallığı təmin olunmalıdır. Belə ki: “Investisiya siyasətində prioritet hesab edilən əsas məsələlər sırasında investisiya qo-yuluşlarının optimal sahələrarası bölgüsünün və səmərəli texnoloji strukturunun mühüm yeri vardır” [12, s. 32]. Eyni zamanda, bilik iqtisadiyyatı kimi yeni və həm də risklərin çox ola biləcəyi sahə kimi investisiyaların yönləndirilməsində etibarlı mühitin və mexanizmlərin yaradılması məsələlərinə diqqət artırılmalıdır. Eyni zamanda, elmi tədqiqatlara, elmin inkişafına, bilik iqtisadiyyatının gücləndirilməsinə resursların yönləndirilməsi və maliyyə təminatı maksimum gücləndirilməlidir. Təəssüf ki, real vəziyyət bunları özündə əks etdirmir və dövlət büdcəsindən elmə çəkilən xərclərin dinamikası göstərir ki, bu istiqamətdə ayrılan vəsaitlər son illərdə, demək olar ki, eyni səviyyədə qalmışdır.

Bu amillər baxımından, dövlət tərəfindən bu istiqamətdə qanunvericilik aktlarının yenilənməsi ilə bərabər, həm də dəstəkləyici mexanizmlərin və alətlərin tətbiqi daha çox səmərə verə bilərdi və hesab edirik ki, bilik iqtisadiyyatına yönəldilən investisiyalar son nəticədə həm investitorlar, həm də dövlət üçün səmərəli olar. E.Bağırzadəyə görə: “Biliyə əsaslanan iqtisadi fəaliyyətlər daha yüksək əlavə dəyərə malik məhsulların istehsalına, daha yüksək məhsuldarlığa imkan verdiyindən, ölkələrin də sürətlə zənginləşməsinə səbəb olurlar” [13].

Nəticə

Azərbaycan hazırda iqtisadiyyatın müxtəlif perspektiv istiqamətləri üzrə strateji hədəflərin reallaşdırılması proseslərini həyata keçirir. Bütün hallarda yüksək intellektə və dərin biliklərə zərurət birmənalı şəkildə mövcuddur. Buna görə də, yaxın perspektivdə ölkəmizdə bilik iqtisadiyyatının inkişafında innovativ sahibkarlığın rolunun artırılması vacibdir və bunun üçün onun maliyyə təminatı və investisiya problemləri həll olunmalıdır:

– bilik iqtisadiyyatının inkişafı ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin maksimum dərindən öyrənilməsi və ölkəmizin iqtisadi inkişaf hədəflərinə uyğun şəkildə qymətləndirilməsi, onların tətbiqi məsələlərinin modelləşdirilməsi təmin olunmalıdır;

– ölkəmizdə investisiya-innovasiya mühitinin cəlbediciliyinin artırılması mühüm şərt kimi öz həllini gözləyir və bunun üçün maliyyə, vergi və gömrük sistemlərinin şəffaflığı daha da gücləndirilməli, investisiyaların birbaşa cəlb olunması strateji prioritetlik səviyyəsinə qaldırılmalıdır;

– bilik iqtisadiyyatının inkişafına investisiyalar yönəldən innovativ sahibkarlıq subyektlərinə dövlət dəstəyi mexanizmləri və vergi güzəştləri tətbiq olunmalı, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması və motivasiyalaşdırılması tədbirləri görülməlidir.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Respublikasında maliyyə xidmətlərinin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixi Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir. Bakı, 2016.-59 s.
2. "Xarici investisiyanın qorunması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı şəhəri, 15 yanvar 1992-ci il. № 57.
3. "İnvestisiya fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı şəhəri, 13 yanvar 1995-ci il. № 952.
4. "İnvestisiya fondları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı şəhəri, 22 oktyabr 2010-cu il. № 1101-IIIQ.
5. İnvestisiya fəaliyyətinin təşviq edilməsi və xarici investorların hüquqlarının qorunması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı. Bakı, 18 yanvar 2018-ci il.
6. Kredit Zəmanət Fondunun yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 15 sentyabr 2017-ci il tarixli Fərmanı, Bakı şəhəri, 15.09.2017-ci il
7. Əliyev Ş.T. Azərbaycan iqtisadiyyatı. Sumqayıt. SDU-nun Redaksiya və nəşr işləri şöbəsi, 2018. –376 s.
8. Əliyev Ə.Q., Şahverdiyeva R.O. İnformasiya iqtisadiyyatı sektorlarının və innovativ strukturlarının inkişafına dördüncü sənaye inqilabının təsirinin analizi // İnformasiya cəmiyyəti problemləri, 2018, №2, C.52–64.
9. Hübətov M., Qarayev A. İnsan kapitalına qoyulan investisiyalar. 02.08.2013 <http://www.azerbaijan-news.az/view-27100/insan-kapitalina-qoyulan-investisiyalar>.
10. İmanov K. Biliklər və Texnologiyalar + İnvestisiyalar və Əqli mülkiyyət = Universitetlərin və Sənayenin İnsan Kapitalının Ekosistemi (ÜÖMT-nin universitet və elmi tədqiqat institutları üçün əqli mülkiyyət siyasəti modelinin uyğunlaşdırılması təcrübəsindən). Bakı, 2018, 43 s.
11. Muradov A.N. Biliyə investisiya qoyuluşu - innovasiyalı inkişafın mühüm şərti kimi / "İnnovasiyalı inkişafın sosial-iqtisadi problemləri" mövzusunda Beynəlxalq Elmi-praktiki Konfransın materialları. II, AMEA. Bakı, 27-29 oktyabr 2010-cu il. – C. 24-28
12. İsayev S.Z. İnvestisiya fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənməsi. Bakı: "İqtisad Universiteti" Nəşriyyatı, 2011. - 188 s.
13. Bağırzadə E. Bilik iqtisadiyyatı, iqtisadi artım və dövlət. 2019. https://www.researchgate.net/publication/330778989_Bilik_iqtisadiyyati_iqtisadi_artim_v_dovlt.

Кянан Шохрат оглы Векилов
доктор философии по экономике,
Бакинский Государственный Университет

Проблемы финансовой обеспеченности и инвестиций инновационного предпринимательства в развитии экономики знаний

Резюме

В статье исследованы проблемы финансовой обеспеченности и инвестиций инновационного предпринимательства в развитии экономики знаний. С этой целью раскрыта сущность и особенности экономики знаний, анализируется роль и функции инновационного предпринимательства в экономике знаний. Даны проблемы привлечения инвестиций в разработку инноваций и коммерциализация их применения в нынешнем периоде. Выдвинута на передний план важность создания благоприятной инвестиционно-инновационной среды для развития инновационного предпринимательства. Даны стратегические аспекты формирования концептуальных подходов к вопросам ускорения экономики знаний в рамках сотрудничества государства и частного сектора. Отмечена важность механизмов государственной поддержки для устойчивой финансовой обеспеченности инновационного предпринимательства. Обоснована важность путей усиления инновационного предпринимательства с целью развития инфраструктуры экономики знаний на основе высоких технологий. Подготовлены рекомендации и даны предложения по проблемам финансовой обеспеченности и инвестиций инновационного предпринимательства в развитии экономики знаний в ближайшей перспективе.

Ключевые слова: экономика знаний, инновации, инновационное предпринимательство, инвестиции, финансовая обеспеченность инновационного предпринимательства, перспективы развития экономики знаний.

Kanan Shohrat Vekilov
doctor of philosophy in economics,
Baku State University

Problems of financial providing and investment of innovative entrepreneurship in the development of the knowledge economy

Summary

The problems of financial providing and investment of innovative entrepreneurship in the development of the knowledge economy are investigated in the article. The essence of the knowledge economy and the functions of innovative entrepreneurship in the knowledge economy are analyzed for this purpose. The problems of attracting investments in the development of innovations and commercialization of their application in the current period are given. The importance of creating a favorable investment and innovation environment for the development of innovative entrepreneurship is underlined. Strategic aspects of formation of conceptual approaches to issues of acceleration of knowledge economy in the framework of cooperation between the state and private sector are given. The importance of state support mechanisms for sustainable financial security of innovative entrepreneurship is analyzed then. The importance of ways to strengthen innovative entrepreneurship in order to develop the infrastructure of the knowledge economy based on high technologies is justified. Recommendations and proposals on the problems of financial providing and investment of innovative entrepreneurship in the development of the knowledge economy in the near future are given in the end of the article.

Key words: knowledge economy, innovation, innovative entrepreneurship, investment, financial security of innovative entrepreneurship, prospects for the development of knowledge economy.